

Streszczenie popularno-naukowe projektu

Relacja między teorią a praktyką warsztatu historycznego Diodora Sycylijskiego w świetle "Biblioteki historycznej"

Diodor Sycylijski (ok. 90 – 30 r. p.n.e.) był autorem *Biblioteki historycznej* – dzieła obejmującego historię całego znanego ówczesnie świata od czasów mitycznych aż po czasy współczesne autorowi. Z pierwotnych 40 ksiąg, do naszych czasów dotrwało tylko 15. Współcześni badacze krytycznie oceniają wartość tego dzieła, widząc w nim jedynie kompilację wcześniejszych prac. W ich ocenie Diodor był historykiem po prostu nieinteligentnym, a konieczność polegania na jego informacjach stanowić ma przykrą konieczność, na którą skazuje nas fakt, iż nie zachowała się znakomita większość wykorzystanych przez niego źródeł.

Mój projekt ma na celu przyjrzenie się bliżej warsztatowi Diodora i charakterowi jego dzieła. Uważam, że historyk ten oceniany jest w dużym stopniu przez pryzmat innych zachowanych dzieł, które wpłynęły na oczekiwania współczesnych badaczy, a nie przez pryzmat specyficznego zadania, które przed sobą postawił. W moim projekcie postaram się sprawdzić, czy Diodor dobrał spójną metodę pracy, a następnie czy starał się ją konsekwentnie stosować. Świadczyłoby to o tym, że Diodor w sposób inteligentny zaplanował i realizował swoje dzieło i powinniśmy okazać mu więcej zaufania.

W tym celu przebadam te fragmenty *Biblioteki*, w których Diodor sam wypowiadał się o tym, jak należy pisać historię, a czego należy się przy tym wystrzeżać. Następnie znajdę w jego dziele przykłady sytuacji, w których on sam stawał przed takimi problemami i przeanalizuję to, w jaki sposób sobie z nimi radził. Czy rzeczywiście starał się zastosować w praktyce wytyczne, które sam zawarł w swoim dziele? Czy może odchodził od nich, a jeżeli tak do dlaczego? Jaką rolę w jego dziele pełniły te teoretyczne rozważania? Odpowiedź na te pytania pozwoli lepiej zrozumieć to jakim historykiem i autorem był Diodor, a nade wszystko – na ile konsekwentny był on w swojej pracy.

Mój projekt może zmienić sposób, w jaki postrzegamy autora największego zachowanego do naszych czasów dzieła historiografii greckiej, a także najdłuższego zachowanego przykładu prozy hellenistycznej. Zmiana podejścia do Diodora i jego dzieła może mieć poważny wpływ na sposób, w jaki myślimy o całym gatunku historii powszechnej w historiografii greckiej, ale również na nasze wyobrażenie o historii starożytnej. Jeżeli wersję wydarzeń podawaną przez Diodora uznamy za wartościowy głos w dyskusji, którego nie należy lekceważyć, to niezbędne będzie ponowne przemyślenie wielu ważnych kwestii. Na przykład: dzięki Tukidydesowi Peryklesa uważamy za męża stanu, który pewną ręką prowadził nawę państwową w pierwszych latach nieuniknionej wojny peloponeskiej, ale może więcej jest prawdy w wersji podawanej przez Diodora – że ateński polityk w istocie parł do konfrontacji ze Spartą, licząc że odwróci to uwagę od tego, w jaki sposób on i osoby z jego kręgu wydawały publiczne pieniądze? Na tę i inne kwestie spojrzeć będzie trzeba w nowym świetle, jeśli uznamy Diodora za historyka nie tylko czytanego, ale też tworzącego swoje dzieło w sposób przemyślany i konsekwentny.